

opusdei.org

L'Opus Dei i la gestió econòmica: una conversa

Giorgio Zennaro, administrador de la Comissió Regional d'Itàlia, explica amb preguntes i respostes com es gestiona econòmicament l'Opus Dei.

22/07/2024

El butlletí oficial de la Prelatura de l'Opus Dei (*Romana*) publica una informació anual amb dades econòmiques de la Prelatura i amb diverses explicacions sobre el

funcionament econòmic de l'Opus Dei i dels ens als quals es fa atenció pastoral i espiritual. En aquests enllaços es poden veure les informacions corresponents a cinc anys ([2022](#), [2021](#), [2020](#), [2019](#) i [2018](#)).

Tanmateix, no sempre és fàcil comprendre aquesta manera d'actuar, pròpia de l'Opus Dei, en què els seus fidels tenen un protagonisme gairebé total en l'estructuració civil i el sosteniment econòmic de les obres apostòliques, mentre la presència institucional és bàsicament inspiracional i busca vivificar i transmetre un esperit.

Per aprofundir en la comprensió d'aquesta realitat, reproduïm una conversa amb Giorgio Zennaro, administrador de la Comissió Regional de la Prelatura de l'Opus Dei a Itàlia. Les preguntes i respostes següents van sorgir a partir d'algunes sessions que

l'administrador va mantenir amb membres i amics de l'Opus Dei durant activitats formatives de la regió d'Itàlia. Pel que fa a la gestió econòmica de l'Opus Dei a Itàlia, s'aplica anàlogament a totes les circumscripcions de la Prelatura, tenint en compte que la legislació i les tradicions jurídiques dels països configuren diverses possibilitats.

1. En poques paraules, què és l'Opus Dei?

Li responc amb una imatge que li agradava al Fundador: cristians corrent entossudits a viure la fe en les situacions i condicions de vida més diverses, i intentant dur a tot arreu l'amor de Déu.

2. Quin és el paper de l'administrador en el govern de l'Opus Dei?

L'administrador o la procuradora són membres respectivament del consell

d'homes i de dones que col·laboren amb el vicari de l'Opus Dei en cada circumscripció. Encara que el càrrec té una certa dimensió de “gestió” (supervisa els comptes de la mateixa Prelatura en la circumscripció i s'assegura que hi hagi prou fons per sostenir el clergat i les persones dedicades a temps complet al govern), la seva tasca és fonamentalment de formació, i es manifesta amb la proximitat als membres de l'Obra i a les persones que promouen i desenvolupen iniciatives apostòliques.

L'Opus Dei s'ocupa de la formació espiritual impartida en llocs i projectes que —amb molt poques excepcions— no són clergues, sinó entitats civils d'índole diversa (educatives, formatives, assistencials), promogudes, gestionades i administrades sempre d'acord amb la legislació estatal. L'administrador ha de vetllar perquè

els fidels de l'Obra visquin personalment la virtut cristiana del despreniment dels béns materials i la sobrietat, en una societat que, en moltes zones del món, s'ha rendit al consumisme. També perquè, a totes les obres apostòliques, hi hagi una dimensió de solidaritat, d'atenció als qui més ho necessiten, i d'exemplaritat en el comportament (per exemple, situacions laborals i fiscals justes).

3. De quina manera?

En primer lloc, encoratjant els promotors de les iniciatives apostòliques (membres de l'Opus Dei, cooperadors i altres benefactors) a no malgastar recursos i a assegurar un clima de sobrietat en tot el que es duu a terme des d'aquestes tasques. També tenen el paper d'orientar les persones que volen donar suport econòmicament a les activitats apostòliques, indicant aquelles

iniciatives que més ho necessiten. Aquestes iniciatives busquen ser econòmicament autosuficients en la gestió ordinària, però el paper de l'administrador i de la procuradora és més aviat d'ajuda en l'assessorament sobre qüestions materials, en la mesura que es relacionen amb l'esperit cristià o les activitats formatives de l'Opus Dei.

4. Per què donen tanta importància a l'autosuficiència econòmica de les iniciatives i tasques relacionades amb la Prelatura?

Es tracta d'un aspecte de l'esperit de l'Opus Dei, més que d'una qüestió principalment econòmica; sant Josepmaria, el fundador, va voler deixar molt clar que les iniciatives apostòliques s'havien de basar en les seves pròpies forces, en línia amb la secularitat i la responsabilitat personal dels qui les promouen: tota iniciativa ha de ser autònoma, és a

dir, no dependre d'“instàncies superiors” ni des del punt de vista econòmic ni des del punt de vista de la gestió i l'organització. Està molt en línia amb el concepte de sostenibilitat a llarg termini, del que tant es parla.

5. Es podria dir, doncs, que l'administrador és el *fundraiser* de l'Opus Dei?

La recaptació de fons la fan les persones involucrades en cada una de les iniciatives. L'administrador dona un cop de mà a alguna iniciativa que acaba de començar i estimula totes les altres, però no és l'essencial de la meva feina. La meva funció s'assembla més al que en una empresa es diria “desenvolupament”, sense perdre de vista els recursos humans, perquè l'Opus Dei és el que fan les persones. La meva feina principal és formativa: estimular a treballar bé, ajudar que les

iniciatives apostòliques es desenvolupin d'acord amb les forces i els recursos disponibles, suggerir com es viu la generositat cristiana, la sobrietat i la responsabilitat social. D'alguna manera, “organitzar la logística de la caritat”.

6. On duen a terme les activitats apostòliques els membres de l'Opus Dei?

El Fundador deia que l'apostolat de l'Obra és un “mar sense vores”, i definia l'Opus Dei com una “organització desorganitzada”. El primer àmbit d'evangelització per a una persona de l'Opus Dei és la vida mateixa, la família, els amics, els companys de feina. Ajudar, aconsellar, acompanyar, servir, compartir, resar. El que habitualment s'entén com a activitats ve en segon lloc. En sintonia amb l'anterior, els membres promouen activitats apostòliques en molts llocs

diferents: en casos particulars, a les oficines i despatxos professionals d'alguns dels participants, a les esglésies de la ciutat, a l'aire lliure, en altres llocs públics. Per això, el seu apostolat és per naturalesa “desorganitzat”. Pensi que el primer lloc on sant Josepmaria va començar a organitzar activitats de formació per a joves van ser les taules d'un bar de Madrid, d'una xocolateria.

7. Per a què serveixen els centres de l'Opus Dei?

Els centres permeten un mínim de coordinació en l'“oferta” formativa. La paraula *centre* es refereix tant a les persones que participen en activitats de formació espiritual com a la institució que ofereix aquest projecte formatiu, i no tant a la seu o l'immoble. Quan parlem de centres de l'Opus Dei també ens referim a la casa on viuen alguns de numeraris de la Prelatura, i on també es

desenvolupen activitats com recessos espirituals, classes doctrinals i culturals, trobades de direcció espiritual personal, catequesi, etcètera.

8. Qui els paga? Qui gestiona els centres? Els centres en què només viuen alguns numeraris són sostinguts per la gent que hi viu i pels qui els freqüenten. Són llocs que tenen una identitat civil clara i la seva gestió és similar a la d'una família, en termes d'autonomia i responsabilitat. Dir que són centres de l'Opus Dei no es refereix a la propietat, sinó a les activitats espirituals i formatives que s'hi desenvolupen. Com deia abans, la gestió econòmica dels centres que tenen una projecció formativa més àmplia és una mica diversa: per exemple, les residències universitàries es gestionen d'una manera anàloga a la de qualsevol

residència, amb la quota dels residents, etcètera.

9. A més de les activitats promogudes de manera personal, hi ha també iniciatives apostòliques més organitzades que tenen un conveni de col·laboració amb l'Opus Dei. Com i per què neixen?

Solen néixer per respondre a una necessitat educativa, cultural o social. Algunes vegades neixen per suggeriment dels directors de l'Obra, altres vegades per l'impuls d'alguns membres, sensibles a un determinat problema social. En tot cas, són les persones que busquen les solucions promovent una nova iniciativa (per exemple, creant una fundació o una associació i, per fer-ho, reunint fons, decidint entre ells els càrrecs directius, sol·licitant els permisos a les autoritats civils, etcètera) i sol·liciten assistència espiritual i

formativa a la Prelatura. Ho fan en col·laboració amb altres persones, fins i tot no catòliques o cristianes, que comparteixen aquesta mateixa preocupació.

10. Ens pot donar alguns exemples d'iniciatives apostòliques que consideri significatives a Itàlia?

A Roma, dues iniciatives d'aquest tipus són, per exemple, el Campus Biomèdic, una universitat amb la seva policlínica en règim de servei sanitari nacional obert a tothom, on s'intenta conrear la ciència al servei de la persona, i el Centre ELIS, una escola que ha estat formant generacions de joves durant més de 50 anys, llançant-los al món de les professions.

Després, a tot Itàlia hi ha diverses residències universitàries que ofereixen als estudiants una formació complementària a la del pla d'estudis acadèmic. Arreu del món

les iniciatives són variades: centres educatius, escoles de formació, hospitals i altres activitats de promoció social, moltes de les quals es troben a l'Àfrica, a l'Amèrica Llatina o en zones marginals de països econòmicament més estables. Són manifestació de la múltiple i variada espontaneïtat apostòlica típica de creients que senten com a pròpies les necessitats de la societat.

11. Per què s'anomenen obres “corporatives” o col·lectives? Quina és la relació entre la Prelatura de l'Opus Dei i aquestes activitats?

Aquestes activitats són iniciatives civils, sense ànim de lucre, amb finalitat educativa o assistencial i una orientació cristiana i apostòlica. Són “col·lectives” perquè les posen en marxa laics de la Prelatura juntament amb amics i persones que comparteixen els objectius. Es duen a

terme d'acord amb les lleis vigents, per ciutadans responsables i atents a les necessitats de la societat.

Els promotors d'aquestes activitats, que s'inspiren en els ensenyaments de sant Josepmaria, demanen a la Prelatura que s'ocupi de l'orientació cristiana i de la formació espiritual que allà s'imparteix. Depenent del cas, hi pot haver un acord o conveni de col·laboració entre els promotors i la Prelatura de l'Opus Dei, que especifiqui les modalitats d'aquest tipus de vivificació cristiana.

12. Per tant, no estan governades per la Prelatura?

No, no estan governades per la Prelatura ni són propietat de l'Opus Dei. Totes aquestes iniciatives apostòliques (escoles, universitats, activitats socials, col·legis universitaris, etcètera) estan dirigides per les persones, siguin o no de la Prelatura, nomenades pels

òrgans de les entitats propietàries o gestores que les trien per la sintonia amb la missió del projecte.

És una conseqüència lògica de la importància atribuïda a la secularitat i a la lliure iniciativa dels laics. El Concili Vaticà II ha parlat d’“iniciatives apostòliques constituïdes per la lliure decisió dels laics i regides pel seu criteri recte i prudent” (cf. *Apostolicam actuositatem*, 24) i ha afirmat també que “a través d’aquestes iniciatives, en determinades circumstàncies, es pot complir millor la missió de l’Església”.

Això podria haver estat organitzat d’altres maneres igualment legítimes, però el Fundador ho va voler així, per ressaltar la responsabilitat dels laics. A més, sant Josepmaria deia que l’Opus Dei com a tal aspira a posseir tan poc com pugui, i d’aquesta manera pràctica reflectia

que la finalitat de l'Obra és exclusivament espiritual.

13. L'Opus Dei insisteix a separar la institució en si de la gestió de les iniciatives educatives, culturals, socials, etcètera (col·legis, universitats, etcètera) que promouen alguns dels seus membres. Tanmateix, en el passat l'Obra es va implicar directament en algunes iniciatives d'aquesta mena.

En totes les institucions hi ha una evolució, si no existís, viurien fora del seu temps. Amb el pas dels anys, el mateix Fundador va anar aclarint el paper de cada instància en la gestió de les tasques apostòliques.

En l'origen, ell mateix va impulsar algunes persones de l'Obra a promoure directament diverses iniciatives. També va impulsar el que aleshores va anomenar obres comunes i societats auxiliars, com

una manera de potenciar la participació dels laics en tasques amb un impacte evangelitzador en la societat. Amb els anys, va comprendre millor que la veritable secularitat consistia a aconseguir que els mateixos laics es fessin plenament responsables d'aquestes iniciatives, i assumissin lliurement i autònomament els reptes que implicaven, i va decidir suprimir aquesta modalitat. Aquesta evolució està ben explicada al llibre Història de l'Opus Dei. Es tracta d'un camí nou a l'Església, que s'està fent realitat a poc a poc.

14. Però, aleshores, de qui són les seues on es desenvolupen les activitats apostòliques?

Els impulsors dels projectes apostòlics poden resoldre el tema de les seues de diferents maneres, ja que els sistemes jurídics ofereixen a cada lloc alternatives variades, en especial

si els projectes tenen certa envergadura.

Habitualment, els propietaris de les seues d'aquestes activitats apostòliques són les fundacions i associacions que promouen aquestes activitats. Altres vegades, pertanyen a societats per accions, societats limitades, cooperatives... segons la solució més adequada a parer dels seus promotors. En el cas de les societats anònimes, aquells que compren accions o participacions ho fan conscients que participen en una inversió social, és a dir, sense especulació ni ànim de lucre, cosa que habitualment s'ha previst als estatuts. No vull dir que hagin de generar pèrdues, sinó que l'habitual és que les seves assemblees decideixen que el benefici eventual es reinverteixi en el projecte social. Això ve motivat pel desig que aquestes societats perdurin en el temps, per la qual cosa han d'operar

de manera equilibrada i generar recursos per mantenir-se i desenvolupar-se, com qualsevol iniciativa privada. No s'ha d'oblidar que, moltes vegades, les activitats apostòliques es fan en locals llogats (com passa, per exemple, a la Universitat Pontifícia de la Santa Creu, a Roma).

15. Alguns diuen que això seria una espècie d'artifici, amb la intenció de restar claredat al “perfil financer” de l'Opus Dei, que en realitat seria una gran “potència econòmica”...

La seva afirmació es refereix a un aspecte que em sembla important. La perspectiva de la Prelatura sobre aquest tema és una mica “revolucionària”, i per això potser no tothom la capta immediatament. Què impediria que l'Opus Dei, com altres institucions de l'Església, assumís la propietat i la gestió dels béns que

s'utilitzen en les seves activitats apostòliques? Res. Llavors, per què no ho fa? La resposta és perquè no ho ha volgut fer.

Crec que la qüestió s'entén bé a partir dels Estatuts de l'Opus Dei, que diuen que els instruments apostòlics són responsabilitat dels seus propietaris i gestors, que empren béns i recursos que adquireixen per iniciativa pròpia, i d'altres maneres també de caràcter civil. Els Estatuts estableixen també que la Prelatura no és ordinàriament la propietària dels béns i d'altres instruments en els quals es duen a terme les iniciatives que compten amb la seva assistència espiritual (cf. n. 122). En realitat, l'Opus Dei com a tal no necessita posseir aquests instruments, encara que seria totalment legítim que els posseís.

Aquesta és una de les novetats que l'Opus Dei estimula: promoure i

potenciar la responsabilitat personal dels cristians que, sense tenir necessàriament un “segell oficial” de l'Església, es comprometen a dur a terme en primera persona iniciatives socials, educatives, etcètera, de clara inspiració cristiana, fent servir les seves pròpies capacitats i arriscant les seves pròpies inversions. És el que el Concili Vaticà II va recollir com una cosa pròpia dels laics a l'Església en el text que he citat anteriorment.

16. Tot i així, darrere de les fundacions que es creen per ajudar les iniciatives apostòliques o altres activitats formatives de l'Opus Dei, n'hi ha que veuen “tapadores” per no fer transparents els suposats fons de l'Opus Dei. Com respondria a això?

Respondria explicant la realitat de les coses: cada iniciativa apostòlica busca la manera més apropiada

d'assegurar la seva sostenibilitat, com passa en tantes altres institucions vinculades o no amb l'Església. Per exemple, gairebé totes les universitats del món reben el suport de fundacions o ens que permeten la recepció de donatius per a la consecució de determinats projectes. Per posar un cas: la Universitat Pontifícia de la Santa Creu rep ajuda de diverses fundacions creades per canalitzar donatius per al sosteniment de la universitat i, en general, de la formació de sacerdots, com són la Fundació CARF (Espanya), la Santa Croce Foundation (el Canadà) o la Priesterausbildungshilfe e.V. (Alemanya).

En altres llocs, membres de l'Opus Dei han constituït fundacions perquè les persones que ho vulguin puguin col·laborar amb els diversos instruments apostòlics en què es desenvolupa l'activitat de formació

espiritual de la Prelatura. És el cas de la Woodlawn Foundation als Estats Units o de la Netherhall Educational Association a Anglaterra, la missió de les quals és clara i transparent.

D'altra banda, hi ha altres fundacions promogudes per membres de l'Obra amb altres persones per portar endavant projectes variats relacionats amb el bé comú, que poden estar relacionats o no amb l'Opus Dei, o bé alguns projectes sí i d'altres no. Un exemple són les fundacions que va posar en marxa Luis Valls-Taberner a Espanya.

A Itàlia, encara n'hi ha pocs exemples, però un seria la Biomedical University Foundation, sorgida per impuls de Joaquín Navarro Valls per sostenir universitats i centres mèdics com el Campus Biomèdic de Roma. Persones que han decidit deixar el seu llegat

per posar en marxa obres afins a les seves il·lusions i ideals.

En qualsevol dels casos abans esmentats, qui hi vulgui veure tapadores hi veurà tapadores, però la realitat és que es tracta d'iniciatives lliures de persones lliures gestionades pels seus promotors, amb criteris de transparència i legalitat idèntics als d'altres ens anàlegs del país respectiu. Per explicar-ho també des d'una perspectiva negativa, en el cas hipotètic que un òrgan propietari o gestor d'un d'aquests instruments volgués deixar de contribuir o col·laborar amb una iniciativa de l'Opus Dei, l'Opus Dei, com que no és ni el propietari ni el gestor, no podria reclamar res.

Com deia abans, qualsevol altra manera legal d'organitzar-se seria perfectament legítima. Però si l'Opus Dei ha triat el camí de no acumular

patrimoni és perquè respon millor a un desig fundacional, que es plasma en modalitats igualment legítimes i plenament conformes amb la legalitat. El desig al qual em refereixo és doble: d'una banda, que les obres apostòliques siguin instruments civils, assumits per ciutadans laics, que així es fan plenament responsables del seu funcionament, sense comprometre per entremig l'estructura eclesiàstica. D'altra banda, assegurar que l'Opus Dei com a tal disposi del nombre més baix de béns possible, els que siguin estrictament necessaris.

Certament aquesta manera d'organitzar-se requereix un esforç d'explicació més gran, però considerem que val la pena. D'altra banda, és cert que alguns ens o fundacions podrien comunicar millor la seva naturalesa i la seva relació amb l'Opus Dei, i així es

podria evitar la percepció que s'esmenta a la pregunta.

17. S'afirma la separació entre aquestes fundacions i l'Obra com a tal; tanmateix, als òrgans de govern d'aquestes fundacions trobem de vegades persones amb càrrecs institucionals a l'Opus Dei.

Per descomptat que és possible, però la seva participació eventual en aquests ens no és per raó del càrrec en un organisme de govern de l'Opus Dei, sinó per compartir uns ideals i projectes, els ideals i projectes que donen origen a la creació d'aquests ens.

En tot cas, un director o directora de l'Obra que formés part del comitè directiu estaria sotmès a les mateixes exigències i requisits que qualsevol altre membre d'aquest comitè, com és obvi, i no respon al Prelat o a l'autoritat de l'Opus Dei per aquesta tasca, sinó als patrons de l'entitat.

18. Tornant a les iniciatives educatives, socials, etcètera, qui pren les decisions en matèria econòmica? Com es controla l'activitat?

Les decisions que pertanyen a l'àmbit propi de la iniciativa (estratègic, econòmic, societari) no les prenen els responsables del govern de l'Opus Dei, sinó les persones que les dirigeixen. Són elles les que estableixen les línies de gestió, mentre que l'Opus Dei seria com un aliat o *trustee*, que vetlla per la permanència de la inspiració cristiana de l'entitat promotora i dona suport espiritual i doctrinal a la seva activitat. Entre altres coses, això significa que la Prelatura no vol ni desitja tenir els mitjans jurídics per imposar-se als seus consells o directius fora del paper inspirador que li confereixen els acords d'atenció pastoral que ha pogut

establir amb aquestes iniciatives apostòliques.

La relació entre els directius de les entitats i les autoritats de l'Opus Dei és de confiança mútua, i a la pràctica es manifesta en contactes i relacions informals sobre assumptes que mereixen ser tractats perquè involucren aspectes relacionats amb la missió, la identitat cristiana i, en general, amb la continuïtat del projecte.

Un principi fonamental: les persones que dirigeixen aquestes activitats ocupen el seu lloc perquè són bones en la seva feina i perquè comparteixen el desig de comprometre's amb el bé comú, segons l'esperit de l'Obra que volen viure els fundadors o patrons dels projectes. Si els directors de l'Opus Dei intentessin dictar lleis sobre com es prenen decisions en el camp de les inversions i les despeses, això

contradiria la importància que el fundador concedeix a la llibertat d'actuació i a la responsabilitat personal i social dels cristians. Aquest és un aspecte essencial, que pertany al carisma de l'Opus Dei.

També en això hi ha hagut una evolució. Al principi, els directors o directores de l'Opus Dei han pogut intervenir més directament en aquest tipus de decisions per la falta de persones de l'Obra amb prou formació. En alguns casos, per inèrcia, es pot haver prolongat aquesta situació, però és una cosa a la qual volem estar molt atents per mantenir una estricta separació en les competències de cadascú.

19. De veritat que no se li consulta en cada operació que fan les iniciatives?

No. Un exemple personal: em vaig assabentar pels diaris de la inversió efectuada pel Campus Biomèdic en el

robot HUGO, un instrument d'avantguarda per a operacions quirúrgiques delicades. Es tracta d'una inversió substancial des del punt de vista econòmic i reflecteix una estratègia precisa dels òrgans de govern del Campus Biomèdic, sobre la qual els directors de la Prelatura no tenen res a dir. De fet, ningú no m'ha preguntat res abans o després d'això. No estic dient que no hi hagi algunes consultes i un diàleg confiat entre els promotors del Campus Biomèdic i els directors de l'Opus Dei sobre qüestions que afecten la identitat cristiana i formativa: al contrari, hi ha un acord escrit, que regula les modalitats d'aquest diàleg i defineix les competències.

20. Per tant, són autònoms els promotors de les iniciatives?

Exactament. A més, tingui en compte que aquesta és la manera habitual d'actuar quan es parla d'iniciatives

civils dels fidels laics. Sens dubte, és part de l'esperit de l'Opus Dei que qualsevol activitat comercial, professional, etcètera, d'un membre de la Prelatura —des del taxista fins a l'empresari— estigui necessàriament fora de l'esfera de competència dels directors de l'Opus Dei.

21. Pot explicar bé què significa que l'Opus Dei es faci càrrec de l'orientació cristiana d'aquestes iniciatives mentre té cura de la formació cristiana que s'imparteix?

Significa que la Prelatura de l'Opus Dei s'ocupa que a l'activitat desenvolupada en aquestes iniciatives es procuri viure un autèntic esperit cristià.

22. De quina manera?

En primer lloc, oferint una formació cristiana sòlida, posant a disposició

sacerdots que treballen com a capellans d'aquestes iniciatives i mirant d'animar aquells qui treballen i col·laboren en aquestes iniciatives a actuar tenint en compte els valors de l'Evangelí, també, per exemple, en qüestions de justícia social.

A la pràctica, passa sovint que els promotors d'aquestes iniciatives demanen també consell i orientació als directors de l'Opus Dei, ja que volen mantenir el carisma, atès que cada una d'aquestes obres apostòliques s'inspira en el missatge de sant Josepmaria. I, per descomptat, facilitant la coordinació d'activitats espirituals, com són els retirs i els cercles de formació.

23. Qui sosté econòmicament aquestes iniciatives apostòliques?

Aquestes iniciatives es mantenen principalment amb els ingressos de les activitats que hi tenen lloc,

d'acord amb els procediments i les lleis inherents a activitats similars al país: pagaments, quotes socials, subvencions públiques i privades.

En molts casos, per ajudar a cobrir les necessitats ordinàries o inversions d'entitat (ampliació, reformes, etcètera), es constitueixen també patronats sostinguts per la generositat de diversos donants.

24. La Prelatura de l'Opus Dei indica als fidels quines són les iniciatives o activitats que cal ajudar?

La Prelatura anima els membres, els cooperadors i altres persones que participen en les activitats de formació a contribuir en el sosteniment econòmic de les activitats apostòliques. Després, cada donant decideix amb responsabilitat què ha de fer.

25. Les iniciatives apostòliques són, per tant, autogestionades i autònomes. Però, té la Prelatura de l'Opus Dei com a tal un pressupost propi?

Sí, la Prelatura té la seva comptabilitat pròpia: la major part de la despesa es refereix al manteniment de les seues del govern de la Prelatura de l'Opus Dei i de les persones que es dediquen a temps complet al govern (per a aquesta partida, a Itàlia el 2023 es van gastar al voltant de 890.000 euros). Una altra partida es refereix al clergat: a Itàlia hi ha 70 sacerdots incardinats a la Prelatura, la majoria dels quals són mantinguts pels fidels numeraris amb els que viuen, en els diversos centres: una part continua quedant a càrrec de la Prelatura de l'Opus Dei (la despesa el 2023 era d'uns 285.000 euros). Les despeses totals el 2023 van pujar a 1.210.000 euros aproximadament.

26. Sembla una xifra baixa, pensant en el nombre d'iniciatives apostòliques de l'Opus Dei a Itàlia...

Per alta o baixa que sembli, aquesta és la veritat, si tenim en compte que tota iniciativa —com li he dit abans— és autònoma i independent, amb un pressupost propi. Intentar fer una espècie de balanç “consolidat” seria contrari a la realitat del dret i dels fets, ja que cada iniciativa es basa en els seus propis recursos.

27. Qui sosté econòmicament l'Opus Dei?

Li recordo que cada membre de l'Opus Dei se sosté amb el seu propi treball o les pensions que li corresponguin per jubilació, viduïtat, discapacitat, etcètera. Les despeses generals de la institució, en canvi, es cobreixen amb aportacions dels membres i amics. Com a cristians, decideixen donar suport amb

almoines a la institució de la qual reben formació cristiana, igual com sostenen la seva parròquia i altres iniciatives i institucions de l'Església.

Cadascú ajuda com pot i vol. Al voltant del 75 % dels membres de l'Opus Dei són supernumeraris, majoritàriament casats, per als quals la santificació dels deures familiars és part fonamental de la vida cristiana: ells destinen a les iniciatives apostòliques, o directament a la Prelatura, la quantitat que desitgen, després d'haver proveït per a les seves pròpies despeses i les exigències de les seves famílies. No existeix una quota fixa perquè la quantitat específica de la contribució de cadascú depèn de les circumstàncies i de la llibertat de cada persona: és una qüestió de generositat i de discerniment personal.

28. Però, és veritat que els numeraris i agregats donen tot el que guanyen a l'Obra?

Com sap, la major part dels numeraris viuen als centres o residències, mentre que els agregats acostumen a estar amb les seves pròpies famílies, o on sigui més adequat per la seva situació professional. Però els uns i els altres fan de l'Opus Dei la seva pròpia família. Viuen de la seva feina professional i donen el que poden després d'haver proveït per a les seves despeses, en primer lloc, les despeses de la casa. Es comprometen a destinar la resta a activitats socials, educatives, apostòliques que promou la Prelatura de l'Opus Dei i dignes d'ajuda o, quan calgui, al sosteniment de la Prelatura mateixa, per cobrir les despeses que he esmentat abans.

29. I s'obliguen a fer testament en favor de l'Opus Dei?

En el moment d'incorporar-se definitivament a l'Opus Dei, es demana als numeraris i als agregats que facin un testament, i se'ls recorda que tenen llibertat plena per destinar el que tinguin a qui vulguin (obres apostòliques, familiars, etc.). Dins d'aquesta llibertat total, em sembla natural que aquells que han dedicat amb alegria la seva vida a Déu a través d'una institució de l'Església tinguin el desig de destinar la totalitat o una part dels béns a iniciatives apostòliques que puguin tenir més necessitats. La meua experiència és que això es viu amb molta llibertat i els casos són variats d'acord amb les diferents circumstàncies de la vida.

30. Si un membre no té cap possibilitat de contribuir-hi, què passa?

No passa res, absolutament res. Hi ha molta gent de l'Opus Dei que té dificultats per arribar a final de mes. Alguns ofereixen el fruit d'algun petit sacrifici com renunciar a un cafè, agafar l'autobús... quantitats aparentment irrisòries, però de gran valor espiritual, com l'ofrena de la vídua que va ser lloada per Jesús a l'Evangeli.

31. És veritat que a l'Opus Dei hi ha rics?

Hi ha algunes persones de l'Opus Dei que es poden considerar així. I també hi ha els pobres: més o menys hi està representada tota la societat. Diria clarament que la majoria dels fidels de l'Opus Dei a Itàlia pertanyen a la classe mitjana. I en aquests temps de crisi també hi ha molts aturats que busquen feina.

32. Però, per què de vegades qui entra en un centre de l'Opus Dei té

la impressió d'entrar en una casa bonica i rica? On és la sobrietat?

El missatge de l'Opus Dei convida a tenir cura de les coses petites, també en l'ordre material, com a manifestació de l'amor per Déu i pels altres. S'intenta que les seues de cada centre i de cada tasca reflecteixin aquest tret, d'acord amb la seva funció, sense luxe i amb atenció al context: no és el mateix una universitat que una escola de primària. La sobrietat es refereix, en primer lloc, a la vida personal de cadascú. I després l'austeritat també es manifesta a l'hora d'intentar fer que les coses durin molt temps, de mantenir-les bé. Un episodi que va tenir lloc a Roma, en el que avui és la seu de la Prelatura: quan els propietaris anteriors van tornar a fer una visita a la casa, van comentar: “Quin terra tan bonic, l'heu canviat? No —va ser la resposta—, és el mateix d'abans, però net...”.

33. Una última pregunta: per què pensa que sovint es diu que l'Opus Dei és ric?

Potser perquè no es coneix de primera mà el que és i el que fa la Prelatura. Potser aquesta percepció neix de confondre els béns personals d'alguns membres de l'Opus Dei amb els de la institució, que són dues coses completament diferents. A més, moltes vegades es contempla un edifici ben acabat i no se sap que s'ha fet amb un préstec els promotors del qual s'han compromès com a garants.

En qualsevol cas, tot el que l'Opus Dei acompanya és per fer una tasca de servei, d'educació i d'evangelització, oberta a tothom. I és fonamental considerar sempre l'Obra com el que és: una institució de l'Església que està al servei de l'Església.

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca/article/lopus-dei-i-la-
gestio-economica-una-conversa/](https://dev.opusdei.org/ca/article/lopus-dei-i-la-gestio-economica-una-conversa/)
(06/08/2025)